

Η ανάγκη ποιμαντικής σε μια μετα-πανδημική εποχή

[Ορθοδοξία](#) / [Βιοηθική](#) / [Επιστήμη και Θρησκεία](#)

[Νικόλαος Παπαϊωάννου, κάτοχος μάστερ θεολογίας](#)

Το ξέσπασμα της πανδημίας του κορονοϊού βρήκε τις σύγχρονες κοινωνίες ανοχύρωτες απέναντι σε αυτόν τον άορατο εχθρό προκαλώντας πολυεπίπεδες κρίσεις. Τα πρωτόγνωρα περιοριστικά μέτρα που επιβλήθηκαν προκάλεσαν μεγάλες ανατροπές σε όλο το φάσμα των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Παράλληλα προς τις υγειονομικές, πολιτικές και οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας, οι ανθρώπινες σχέσεις δοκιμάστηκαν και συνεχίζουν να δοκιμάζονται σαν συνέπεια της ανασφάλειας για την προοπτική της ίδιας της ζωής.

Για τους χριστιανούς η περίοδος από το ξέσπασμα της πανδημίας και την εφαρμογή των περιορισμών μέχρι σήμερα υπήρξε μια περίοδος έντονου προβληματισμού και έντονων αντιπαραθέσεων τόσο σε θεσμικό επίπεδο, όπου δοκιμάστηκαν οι σχέσεις Εκκλησίας και πολιτείας όσο και σε επίπεδο πιστών. Στον εκκλησιαστικό χώρο εκδηλώθηκαν ακρότητες και ζηλωτισμοί, που δείχνουν το λιγότερο ανασφάλεια. Οι πιστοί αισθάνθηκαν ευάλωτοι σε θρησκευτικό επίπεδο λόγω του περιορισμού πρόσβασης στους ναούς και στην ευχαριστιακή δοξολογία με οριζόντια διατάγματα και συχνά υπερβολικές αποφάσεις από πλευράς της πολιτείας αλλά αισθάνθηκε το ίδιο ευάλωτος και από τον εκκλησιαστικό εκφοβισμό από μερίδα ιεραρχών, οι οποίοι ηθικοποιώντας την κρίση λειτούργησαν διχαστικά κατατάσσοντας τους πιστούς σε ευσεβείς και ασεβείς παραβιάζοντας συχνά τα υγειονομικά πρωτόκολλα και εκθέτοντας τους πιστούς σε κίνδυνο. Η καθυστερημένη τοποθέτηση και σε αρκετές περιπτώσεις η αμφισημεία της Εκκλησίας προκάλεσε την ανάδυση φονταμενταλιστικών φαινομένων και συνομωσιολογικών σεναρίων περί υποταγής της Εκκλησίας στην πολιτεία.

Η Εκκλησία δια της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου (ΔΙΣ) συνεργάστηκε από την πρώτη στιγμή με την πολιτεία και αποδέχθηκε τις αποφάσεις των αρμόδιων κρατικών φορέων σχετικά με την αναγκαιότητα λήψης μέτρων για την προφύλαξη της δημόσιας υγείας και των πιστών ενώ αρκετές φορές καυτηρίασε τόσο τις μομφές μερίδας χριστιανών εναντίον της από τους οποίους κατηγορήθηκε ότι μειοδότησε

σε ζητήματα λατρείας επιτρέποντας την παρουσία αστυνομικών δυνάμεων έξω από τους ναούς για την αποτροπή προσέλευσης πιστών όσο και τις εμμονικές επιθέσεις δημοσίων προσώπων και μέσων, τα οποία η ΔΙΣ κατηγόρησε ότι προσπάθησαν να μετατρέψουν τη μάχη κατά του κορονοϊού σε πόλεμο κατά του ανορθολογισμού της θρησκείας. Αν και υπήρξαν στιγμές έντασης ακόμη και σύγκρουσης με την πολιτεία για συγκεκριμένες αποφάσεις της, το συγκρουσιακό κλίμα εκτονώθηκε μέσα από θεσμικό διάλογο και αμοιβαίες υποχωρήσεις. Όμως γεννά ερωτηματικά η επιμονή της Εκκλησίας στη θέση της για το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας που ανεξάρτητα από την θεολογική ορθότητα, ενδεχομένως συνέβαλε περαιτέρω στην σύγχυση των πιστών, αλλά και στο φαινόμενο ανυπακοής στα περιοριστικά μέτρα, όταν στο ίδιο κείμενο η ΔΙΣ αποδέχεται τις αυστηρές υποδείξεις που προτείνονται από τις υγειονομικές αρχές, αλλά χαρακτηρίζει τη Θεία Κοινωνία ως φάρμακο αθανασίας μια θέση, η οποία δεν είναι αποδεκτή από την πλειοψηφία της επιστημονικής κοινότητας.

Τα περιοριστικά μέτρα και οι επιπτώσεις τους στην Εκκλησία και τους πιστούς αποτελούν καίρια ποιμαντικά ζητήματα για την απάντηση στα οποία απαιτείται νηφάλια και βαθιά θεολογική ανάλυση της παρούσας συγκυρίας και προτάσεις που θα απορρέουν από την μακραίωνη παράδοση της Εκκλησίας, εστιάζοντας στην προσωπική ετερότητα και την προστασία της ανθρώπινης ύπαρξης. Η Εκκλησία στο πλαίσιο του ποιμαντικού της έργου, καλείται να δώσει απαντήσεις και σε επίπεδο βιοηθικής, όπως ο εμβολιασμός κατά του κορονοϊού, αφού η χριστιανική ηθική δεν αδιαφορεί για τα προβλήματα της κοινωνίας, αλλά αποτελεί χρέος της η ανάδειξη της αιτίας των προβλημάτων της κοινωνίας, αλλά και της αρχής υπέρβασης τους στο πλαίσιο της ελευθερίας του ανθρώπινου προσώπου.

Το φαινόμενο της πανδημίας δεν αρκεί να προσεγγίζεται μόνο στο πλαίσιο λήψης και εφαρμογής πρακτικών για την αποτροπή ή τον περιορισμό μετάδοσης του ιού και την ενδεχόμενη προβληματική που προκύπτει από την εφαρμογή αυτών των πρακτικών, αλλά καθίστανται ίσως πιο σημαντική η ανάγνωση των νέων συνθηκών, οι οποίες θα διαμορφωθούν στην μεταπανδημική εποχή για την οποία ήδη έχουν αρχίσει να εκφράζονται απόψεις για την ανάδυση μιας κοινωνίας με διαφορετικά χαρακτηριστικά, όπου το ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας θα είναι απαραίτητο περισσότερο από ποτέ. Παρά το γεγονός ότι οποιαδήποτε πρόβλεψη για την μορφή της επιστροφής στην κανονικότητα μετά το τέλος της πανδημίας, το χρέος της Εκκλησίας δεν θα πρέπει να περιοριστεί στο επίπεδο των κοινωνικών παροχών και της φιλανθρωπίας, αλλά και στη βάση ενδυνάμωσης της εμπιστοσύνης προς τον άλλο. Η Εκκλησία θα πρέπει να αποτινάξει από τον άνθρωπο το συσσωρευμένο άγχος, τον φόβο και τον πόνο συνεισφέροντας στην αποκατάσταση των διαπροσωπικών και ανθρώπινων σχέσεων.

Συνοψίζοντας τις αποφάσεις της επίσημης Εκκλησίας από την έναρξη της πανδημίας μέχρι σήμερα μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι παρά την αρχική διστακτικότητα σχετικά την λήψη μέτρων για την προστασία από την μετάδοση του ιού, στην συνέχεια εναρμονίστηκε με τις αποφάσεις της πολιτείας και των υγειονομικών αρχών, σε σημείο μάλιστα που κατηγορήθηκε από μερίδα ιεραρχών, ιερέων και πιστών για υποχωρητικότητα διαταράσσοντας την ενότητα τη Εκκλησίας. Ζητήματα, όπως η παρουσία πιστών κατά την τέλεση της Θείας λειτουργίας, ο τρόπος μετάδοσης της Θείας Κοινωνίας, η χρήση της μάσκας εντός των ιερών ναών, αλλά και ο εμβολιασμός δημιούργησαν εστίες αντιπαράθεσης στους κόλπους της Εκκλησίας, αφού υπήρξαν ιεράρχες, οι οποίοι αντέδρασαν στις αποφάσεις της ΔΙΣ ιδιαίτερα κατά την πρώτη φάση της πανδημίας συμπαρασύροντας μερίδα ιερέων, αλλά και πιστών. Στην περίοδο που διανύουμε, η ενότητα της Εκκλησίας φαίνεται να έχει αποκατασταθεί καθώς επίσης και οι σχέσεις της επίσημης Εκκλησίας με την πολιτεία.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

<https://bit.ly/3eEvGeH>